

Uudenmaan maku palvelustrategia –työpajapäivä

Järjestökoordinaattori Noora Nieminen, A-Kiltojen Liitto ry

Uusimaa 2019 ja Kumaja -verkosto kutsuivat järjestöjen edustajia työpajapäivään rakentamaan Uudenmaan maakunnan palvelustrategiaa torstaina **5.4.2018 klo 12–16** Messukeskukseen Helsinkiin. Työpajaan valittiin 100 edustajaa Uudenmaan n. 1700 järjestön joukosta. Uudellamaalla toimii 11 Etelä-Suomen viidestätoista A-killasta. A-kiltatoimintaa tilaisuudessa edusti (aluetapaamisessa 3.3. sovitusti) järjestökoordinaattori Noora Nieminen A-Kiltojen Liitto ry:stä. Kutsuttuna paikalla oli myös kokemusasiantuntija Rale Lind Helsingin A-killasta.

Tapahtuma oli järjestöjen mahdollisuus vaikuttaa siihen, miten tulevan Uudenmaan maakunnan sote-palveluja järjestetään. Osallistujat jaettiin järjestäjien toimesta neljään (25 hlön) teemaryhmään; ehjä palvelukokonaisuus, palvelujen saatavuus ja saavutettavuus, terveys- ja hyvinvointierojen kaventuminen (Noora) ja valinnanvapaus (Rale).

Terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisen teematyöryhmässä nostin vahvasti esiin A-kiltatoimintaa kohderyhmän näkökulmasta, alkoholi (päihteet) ja tupakka kun ovat keskeisiä terveyserojen syitä ja alkoholinkäyttöön liittyvät sairaudet ja alkoholimyrkytykset yleisimpiä työikäisten kuolinsyitä. Ja vaikka työryhmätyöskentelyssä nousivatkin esiin myös ehkäisevä työ, ja lapsiin ja nuoriin kohdistuvat toimet, tulivat päihdeongelmia kohdanneiden ja etenkin eniten tukea, apua ja palveluita tarvitsevien moninaiset tarpeet erittäin voimakkaasti esille. Tarpeina mainitsin myös mm. sukupuolen huomioimisen päihdetyössä (mies- ja nais erityinen päihdetyö), lääkkeettömän ja yhteisöissä tapahtuvan hoidon tarpeen sekä päihdeettömät tilat ja asumisen mahdollisuudet.

A-killoissa ei ehkä sisäisesti mielletä omaa toimintaa terveys- ja hyvinvointieroja kaventavaksi, vaikka sitä se on. Toiminta kohdistuu päihdeongelmaisten ja -toipujien aseman ja hyvinvoinnin parantamiseen (toipuminen) ja toimintaan on matalaa kynnyks mukaan. A-kiltojen toiminnassa kohdataan ihmisiä, joita palvelujärjestelmä ei tavoita. Toiminta on syrjäytymistä ehkäisevää (päivärytmi, seura ja osallisuus), elintapoihin kohdistuvaa (kokemusten jakaminen, yhteistyö ammattilaisten kanssa, neuvonta, arjen apu) sekä muutosta vahvistavaa (vertaistuki). A-kiltatoiminnassa ihminen ei ole vain asiakas, vaan itsekkin usein toimija ja tulee ihmisenä huomioon otetuksi. Palvelustrategiasta ei tule unohtaa vertaistukea ja osallisuutta, joita palveluilla yksin ei tuoteta.

Koska kyse oli järjestöjen tilaisuudesta – ei yhdistystoiminnan merkitystä tarvinnut erikseen korostaa. Järjestöt tulivat myös tasapuolisesti huomioitua sekä palveluntuottajakumppaneina,

että kansalaistoiminnan toteuttajina (ja näiden hybridioorganisaatioina). Tärkein viestini työpajassa oli vertaistuen toteutumisen ja paikallisyhdistysten toiminnan turvaaminen tulevaisuudessakin.

Rale raportoi, että valinnanvapaus -ryhmässä käsiteltiin viittä osallistujien tärkeimmäksi kokemaa aihetta, joita kaikkia yhdisti vertaisten antama tuki. Tärkeäksi koettiin järjestöjen matalan kynnyksen kautta hoidon piiriin pääseminen sekä päihdetyötä tekevien järjestöjen ammatillinen ja vertaisten toteuttama palveluohjaus.

Maakunnallisen palvelustrategian -prosessi etenee tästä siten, että työpajan tuotokset toimitetaan eteenpäin palvelustrategian laatijoille ja maakuntahallitus käsittelee palvelustrategian kesäkuussa 2018.

Lisätietoja palvelustrategiasta ja prosessin etenemisestä:

<https://www.uusimaa2019.fi/uusimaa2019.fi>

Voit myös esim. tilata uutiskirjeen ja liittyä Innokylän uusimaa -työtilaan

Jos et vielä tiedä, mikä on maakuntastrategia ja siihen sisältyvä palvelustrategia, lue lisää:

<http://alueuudistus.fi/tiekartta/sote-palvelut/palvelustrategia-ja-lupaus>

12.4.2018

Noora Nieminen
järjestökoordinaattori
A-Kiltojen Liitto ry

*A-killat ovat yhteiseltä arvopohjalta toimivia itsenäisiä yhdistyksiä, jotka mahdollistavat päihde-
teetöntä, vapaaehtoisuuteen perustuvaa ja monimuotoisesti toteutettavaa vertaistukitoimin-
taa päihdetoipumisen edistämiseksi. Uudellamaalla toimii 11 A-kiltaa, kymmenellä eri paikka-
kunnalla. A-kiltojen kohderyhmänä ovat päihdeongelmaiset, -toipujat ja heidän läheisensä.
A-Kiltojen Liitto ry on päihdetoipujayhdistys A-kiltojen perustama valtakunnallinen järjestö.*

Työpajatyöskentely Päivän aikana järjestöjen asiantuntijat tekevät tiivistä ryhmätyötä sote-palvelustrategian sisällöistä. Jokainen osallistuja valitaan yhteen työpajaan, johon päivän aikana syvennytään. Ilmoittautumisen yhteydessä pyydetään valitsemaan omalle järjestölle osuvin työpaja. Palvelustrategiaa työstetään neljässä työpajassa: 1. Ehjä palvelukokonaisuus • Osa asiakkaista tarvitsee useaa palvelua ja hyötyy näiden yhdistämisestä (integraatiosta). • Milloin palvelujen integraatio on mielekäs? • Tulisiko asiakkaalla olla oma vastuhenkilö, joka huolehtii ehjästä palvelukokonaisuudesta? • Millä tavoilla oma vastuhenkilö tuo lisäarvoa asiakkaalle?

2. Palvelujen saatavuus ja saavutettavuus • Mitkä ovat eri palvelujen kriittiset saatavuusrajat ja palveluajat? • Millä kriteereillä saatavuutta ja saavutettavuutta mitataan, kilometrit vai aika? • Saatavuus ja saavutettavuus sähköisessä asiointissa? Esteettömyys? • Lähipalvelut vai keskitetyt palvelut; missä palveluissa?

3. Terveys- ja hyvinvointierojen kaventuminen • Mitä terveys- ja hyvinvointieroilla tarkoitetaan? • Mitkä ovat Uudenmaan maakunnan tavoitteet terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisessa? • Miten terveys- ja hyvinvointieroja mitataan, mitkä mittarit ovat tärkeitä Uudella maalla?

4. Valinnanvapaus • Mihin palveluihin asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti sopisivat? • Mitä tarvitaan valinnan tueksi?